

NOTAT

4. oktober 2010

Høringsnotat vedrørende forslag til lov om ændring af lov om maritime uddannelser (regler for uddannelsesinstitutioner og økonomiske forhold m.v.)

1. Indledning

Lovforslaget er en opfølgning på den tværministerielle rapport "Selvejende institutioner – styring, regulering og effektivitet" fra 2009, der bl.a. indeholder en overordnet model for en fremadrettet regulering af selvejende institutioner, der modtager statsligt tilskud. Med baggrund i rapporten forventes der gennemført lovændringer på en række forskellige ministerområder.

Forslaget til lov om ændring af lov om maritime uddannelser er en del af den samlede lovpakke. Med lovforslaget tilpasses lov om maritime uddannelser, så bevillingsregler og regler for regnskabs- og revisionsforhold kommer til at svare til de regler, som gennemføres på de øvrige ministerområder.

Herudover sker der en række mindre tilpasninger af lovens bestemmelser om institutionerne, deres vedtægter m.v. og om bestyrelsens sammensætning.

Forslaget er sendt i høring den 17. august 2010 med høringsfrist den 3. september 2010 til i alt 72 myndigheder, organisationer m.v.

Der er modtaget høringssvar fra 21 af de 72 hørte myndigheder, organisationer m.v. Heraf har 12 haft bemærkninger til udkastet til lovforslag.

2. Generelle bemærkninger

Høringssvarene har overvejende været positive, og der har generelt ikke været væsentlige indvendinger imod lovforslaget.

3. Kommentarer til de enkelte emner

3.1. Lovens anvendelsesområde

Undervisningsministeriet anfører, at EUC Nordvest vil være omfattet af reglen i § 2, stk. 3, vedrørende uddannelsesinstitutioner, der er godkendt af Søfartsstyrelsen, idet EUC Nordvest får udbetalt de statslige tilskud vedrørende de maritime uddannelser på EUC Nordvests afdeling Fiskeriskolen i Thyborøn af Undervisningsministeriet.

Undervisningsministeriet lægger også til grund, at den foreslåede § 2, stk. 4, vedrørende uddannelsesinstitutioner, der er godkendt efter anden lovgivning end denne lov og er omfattet af regulering med tilsvarende formål som kapitel 3 i denne lov, vil finde anvendelse, hvis en uddannelsesinstitution omfattet af Undervisningsministeriets selvejelovgivning skulle få et udbud af maritime uddannelser med tilskud efter § 5 i lov om maritime uddannelser.

Kommentar

Undervisningsministeriets fortolkninger af de nævnte bestemmelser kan bekræftes. Hensigten med bestemmelserne er at sikre, at godkendelsen af selve uddannelsesinstitutionen skal hænge sammen med udbetalingen af tilskud eller evt. lån. Samtidig sikres den nødvendige fleksibilitet, som gør, at uddannelsesinstitutioner vil kunne modtage tilskud efter flere love.

3.2. Udpegning af bestyrelsesmedlemmer, §§ 8-9

SIMAC bemærker, at det for fremtiden er institutionen selv, der sammen sætter bestyrelsen. Århus Maskinmesterskole har rejst spørgsmål om, hvorvidt der bliver lavet om på, hvorledes repræsentanterne til bestyrelsen udpeges.

Marstal Navigationsskole har anført, at de ønsker nærmere retningslinjer for udpegning af bestyrelsesmedlemmer. De har dog noteret sig, at man har hele den indeværende udpegningsperiode til at få vedtægtsændringer på plads.

Dansk Magisterforening har anført, at der i lighed med de gældende bestemmelser i selvejelovgivningen for uddannelses- og forskningsinstitutioner under Undervisningsministeriet og Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling bør fastsættes nærmere bestemmelser om valg af medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer m.v., og at medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer i øvrigt bør være beskyttet mod afskedigelse og anden forringelse på samme måde som tillidsrepræsentanter inden for vedkommende eller tilsvarende område.

Kommentar

Det er korrekt, at det med lovforslaget ikke længere er hensigten, at Søfartsstyrelsen skal udpege bestyrelsesmedlemmer, idet det overlades til de selvejende uddannelsesinstitutioner. Søfartsstyrelsen kan dog fastsætte nærmere bestemmelser om institutionernes vedtægter, jf. § 8, stk. 3. Dette kan være i form af udpegningsperiode, mulighed for genudpegning m.v. Hermed får institutionerne en frihedsgrad – en ramme – hvor de kan agere indenfor. Styrelsen skal til gengæld godkende bestyrelsens sammensætning og vil her lægge vægt på og påse, at de af loven krævede kompetencer samlet set er repræsenteret i bestyrelsen. I forlængelse heraf pålægges de selvejende institutioner ikke, at der skal være medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer i bestyrelserne.

Der stilles i dag ikke krav om medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer. En række uddannelsesinstitutioner har imidlertid valgt at have sådanne. Derfor er der på foranledning af høringsvaret fra Dansk Magisterforening tilføjet en bestemmelse om medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmers beskyttelse mod afskedigelse og anden forringelse af forholdene, som svarer til den beskyttelse, der for visse andre institutioner blev indført ved lov nr. 1156 af 19. december 2003 (se § 9, stk. 1, sidste punktum).

Endelig skal det bemærkes, at der vil blive en overgangsperiode til at ændre vedtægterne, og at nuværende bestyrelsesmedlemmer vil kunne fortsætte i deres funktion indtil udløbet af den nuværende udpegningsperiode. Hvis det viser sig nødvendigt, vil der kunne indarbejdes overgangsbestemmelser i vedtægterne herom.

3.3. Bestyrelsesmedlemmernes antal, § 9

Danmarks Rederiforening anfører, at nogle uddannelsesinstitutioner, navnlig hvor hvervet som bestyrelsesmedlem er ulønnet, vil have vanskeligt ved at løfte arbejdsopgaverne ved en reduktion i bestyrelsen. Rederiforeningen opfordrer af samme årsag til, at antallet af bestyrelsesmedlemmer bliver en anbefaling fra Søfartsstyrelsen, og ikke som sådan en del af regelsættet.

Kommentar

På foranledning af høringsvaret er lovforslaget justeret, således at vedtægterne for den selvejende institution kan bestemme, at bestyrelsen består af flere end ni medlemmer. Baggrunden er, at der i visse selvejende institutioner kan være behov for en større bestyrelse, eksempelvis hvor den selvejende institution oprindeligt er stiftet på privat grundlag, og der har været en langvarig og begrundet tradition for, at bestyrelsen består af flere end ni medlemmer. Lovforslaget giver derfor mulighed for en udvidet bestyrelse, hvor særlige forhold begrundet dette.

3.4. Kompetencekrav til bestyrelsesmedlemmer, § 9

Danmarks Rederiforening anfører, at mangfoldighed kan være med til at styrke bestyrelsesarbejdet, og at også uddannelsesinstitutioner i Det Blå Danmark med fordel kan drage nytte af erfaringer og kompetencer fra andre erhverv eller fra andre grene af uddannelsessektoren. Med en bredt-favnende bestyrelse gives mulighed for at yde sparring til institutionens daglige ledelse.

Århus Maskinmesterskole anfører, at en meget rigid tolkning af § 9, stk. 2, i særlige tilfælde kan være problematisk for bestyrelserne på maskinmesterskolerne, der også uddanner maskinmestre til ikke-maritimt relaterede erhverv. Dette kan medføre, at visse organisationer udpeger repræsentanter, der ikke har umiddelbar maritim tilknytning.

Marstal Navigationsskole har endvidere ønsket en sproglig præcisering af forslaget § 9, stk. 4, hvor bestyrelsesmedlemmerne bør have den fornødne *indsigt* (i stedet for baggrund) i faglige, økonomiske mv. forhold.

Kommentar

Lovforslaget er justeret, således at der ikke længere er krav om, at et flertal af bestyrelsesmedlemmerne har tilknytning til de maritime erhverv. Af lovforslaget fremgår det således nu, at et antal medlemmer skal have kendskab til de maritime erhverv, hvilket sikrer, at en selvejende institution også kan drage nytte af erfaringer og kompetencer uden for Det Blå Danmark. Samtidig er det præciseret, at bestyrelsesmedlemmer skal have indsigt i bl.a. økonomiske forhold.

3.5. Bestyrelsesmedlemmers valgperiode, § 9 c

Maskinmestrenes Forening anfører, at de finder det væsentligt for at sikre en effektiv og professionel ledelse, at et indtrædende bestyrelsesmedlem fortsætter i en hel valgperiode frem for kun at indtræde for den resterende del af valgperioden.

Kommentar

Det er sædvanlig praksis, at man som tiltrædende bestyrelsesmedlem kun sidder perioden ud i de tilfælde, hvor man erstatter et udtrædende medlem midt i en periode. Man indtræder således på samme vilkår, som den man erstatter, herunder også periodemæssigt. Det sikrer også institutionen den fornødne fleksibilitet til at vælge bestyrelsesmedlemmer med de relevante kompetencer ved en valgperiodes udløb. Et tiltrædende bestyrelsesmedlem – i den nævnte situation – bør derfor kun fortsætte i den igangværende valgperiode.

3.6. Ansættelse af direktøren, § 9

Finansministeriet har foreslået, at lovbemærkningerne ændres således at "med henblik på at sikre overholdelse af Finansministeriets budgetvejledning, jf. stk. 12" udgår. Forslaget er begrundet i, at formuleringen kunne give den opfattelse, at direktørstillingen ved de maritime uddannelser ikke kan besættes på overenskomstvilkår.

Finansministeriet foreslår desuden ikke at normere proceduren omkring forudgående godkendelse af direktørkontrakter ved direkte indsættelse i en lov. Det er ofte meget vanskeligt efterfølgende at håndtere sådanne normeringer. Processen vil ifølge Finansministeriet kunne iværksættes under alle omstændigheder.

Kommentar

Det vurderes hensigtsmæssigt at justere lovbemærkningerne vedrørende budgetvejledningen, så der ikke kan opstå tvivl om, at en direktørstilling kan besættes på overenskomstvilkår i stedet for en individuel kontrakt. Samtidig fjernes lovudkastets krav om forudgående indsendelse af direktørkontrakter til Søfartsstyrelsen.

3.7. Den daglige leders titel, § 9

Maskinmestrenes Forening finder det uhensigtsmæssigt, at der benyttes terminologien ”direktør” som leder for uddannelsesinstitutionen, da det vil sende et uhensigtsmæssigt signal om, at jobbet ikke indebærer undervisningsopgaver. Dette skal også ses i lyset af, at der er tale om en stilling, der skal kunne besættes af personer med forskellig baggrund, som efter en samlet vurdering besidder de efterspurgte kompetencer.

Stiftelsen ”Georg Stages Minde” anfører i deres høringssvar, at de ikke har en direktør, men en forretningsfører.

Kommentar

På baggrund af høringssvarene er lovforslaget justeret, således at titlen ”direktør” er ændret til ”daglig leder”. Af lovbemærkningerne fremgår det herefter, at den daglige leder i vedtægten kan ændre betegnelse til f.eks. direktør, rektor, forstander, forretningsfører e.l.

3.8. Ansættelse eller afskedigelse, § 9

Dansk Magisterforening anfører, at den foreslåede bestemmelse er for snævert afgrænset til i nødvendigt omfang at sikre retssikkerheden for de ansatte. F.eks. bør de omtalte bestemmelser i forvaltningsloven om parts-høring og begrundelse gælde alle afgørelser truffet af institutionen i forhold til medarbejdere ansat ved institutionerne og ikke alene ved ansættelse og afskedigelse.

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse om, at de uddannelsesinstitutioner, der i øvrigt er omfattet af kapitel 3 i lovforslaget, er selvejende institutioner inden for den offentlige forvaltning. Forslaget vil betyde, at disse institutioner ud over at være omfattet af forvaltningsloven og offentlighedsloven tillige vil være omfattet af bl.a. lov om Folketingets Ombudsmand og lov om ligestilling af kvinder og mænd efter reglerne for statslige forvaltningsmyndigheder. Dette indebærer f.eks., at bestyrelserne vil være omfattet af kravet om ligestilling. Tilsvarende bestemmelser, som foreslået ovenfor, gælder i dag ved selvejende institutioner under Undervisningsministeriet og Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, f.eks. professionshøjskoler og universiteter.

Maskinmestrenes Forening støtter lovens formulering om partshøring.

Finansministeriet anførte i sit høringssvar, at det er uhensigtsmæssigt, at forvaltningslovens regler om partshøring og begrundelse skal gælde for de maritime uddannelser. Udgangspunktet er, at de selvejende institutioner ikke er omfattet af forvaltningslovens regler. Såfremt forvaltningslovens regler bliver gældende for de maritime uddannelser, vil dette kunne vanskeliggøre den daglige håndtering af personalesager på uddannelsesinstitutionerne..

Kommentar

De maritime selvejende institutioner er ikke en del af den offentlige forvaltning og er dermed ikke omfattet af eksempelvis forvaltningsloven. Efter drøftelser og i enighed med Finansministeriet er det fundet hensigtsmæssigt, at forvaltningslovens bestemmelser finder anvendelse ved de væsentligste ansættelsesretlige beslutninger, nemlig ansættelse og afskedigelse. Herudover lovfæstes det, at forvaltningslovens bestemmelser om habilitet og tavshedspligt for bestyrelsesmedlemmer og daglige leder finder anvendelse for samtlige selvejende institutioner, som det i praksis allerede har været tilfældet i vidt omfang, idet det har været fastlagt i vedtægterne for nogle af institutionerne.

3.9. Bestyrelsesansvarsforsikring, § 9

Dansk Industri har generelt udtrykt støtte til lovforslaget, herunder til muligheden for at tegne en bestyrelsesansvarsforsikring.

3.10. Samarbejde mellem institutioner, § 9 e

Marstal Navigationsskole har anført, at bestemmelsen giver for vide beføjelser til at pålægge eller bremse et samarbejde med andre institutioner. Skolen ønsker derfor, at bestemmelsen slettes.

Kommentar

For så vidt angår bemærkningerne vedrørende forslaget til § 9 e, stk. 3, bemærkes, at Søfartsstyrelsen efter denne bestemmelse får hjemmel til at fastsætte nærmere regler om maritime uddannelsesinstitutioners samarbejde med andre institutioner. Sådanne regler for samarbejde mellem institutioner vil kunne sikre, at offentlige ressourcer i form af tilskudsmidler udnyttes effektivt.

3.11. Indhentning af oplysninger, § 7 og § 23 b

Marstal Navigationsskole har anført, at forslaget til § 23 b er overflødig, da den stort set er identisk med forslaget til § 7, stk. 5.

Datatilsynet anfører i sit høringssvar, at det af lovforslaget fremgår, at Søfartsstyrelsen kan indhente oplysninger fra uddannelsesinstitutionerne om uddannelserne, de studerende, personalet mv. til brug for gennemførelsen af tilsyn, kvalitetssikring og -kontrol samt udarbejdelse af statistik. Datatilsynet forudsætter, at der alene indhentes oplysninger, der er nødvendige for, at Søfartsstyrelsen kan varetage de i lovforslaget pålagte opgaver, således at princippet om persondatalovens § 5, stk. 3, om proportionalitet og dataminimering iagttages.

For så vidt angår de i lovforslaget fastsatte bemyndigelsesbestemmelser, gør Datatilsynet opmærksom på persondatalovens § 57. Efter bestemmelsen skal der indhentes en udtalelse fra Datatilsynet i forbindelse med udfærdigelse af bekendtgørelser, cirkulærer eller lignende generelle retsfor skrifter, der har betydning for beskyttelsen af privatlivet i forbindelse med behandling af oplysninger.

Kommentar

De to paragraffer har forskellige anvendelsesområder, idet § 7, stk. 5 vedrører institutioner omfattet af lovens kapitel 3, mens § 23 b vedrører samtlige institutioner.

På baggrund af høringssvaret fra Datatilsynet er det i lovbemærkningerne til henholdsvis § 7, stk. 5, og § 23 b tydeliggjort, at Søfartsstyrelsen kun kan indhente de oplysninger, der er nødvendige for tilsyn og kvalitetssikring mv. hhv. udarbejdelse af statistik. Udfærdigelse af regler herom vil ske i overensstemmelse med persondataloven.

3.12. Tekniske tilpasninger

Der har herudover været en række tekniske bemærkninger primært om bestyrelsesvederlag, institutionsrevisor og regnskabsaflæggelse fra Finansministeriet og Rigsrevisionen. Der er foretaget en række tekniske tilpasninger af lovforslaget i lyset heraf.

Endvidere har den lovtekniske gennemgang i Justitsministeriet givet anledning til en større tilpasning af lovforslaget af teknisk karakter.

4. Oversigt over hørte organisationer, myndigheder m.v.

Bilfærgernes Rederiforening, Bornholmstrafikken A/S, Danmarks Fiskeriforening, Danmarks Rederiforening, Danmarks Statistik, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Industri, Dansk Magisterforening, Dansk Sø-Restaurationsforening, Dansk Teknisk Lærerforbund, Danske Regioner, Datatilsynet, Erhvervs- og Byggestyrelsen, Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, Fag og Arbejde, Fagligt Fælles Forbund (3F), Falck Nutec Esbjerg A/S, Finansministeriet, Finanstilsynet, Fiskeriets Arbejds miljøråd, Fiskeriskolen EUC Nordvest, Fiskernes Forbund, Forbrugerstyrelsen, Foreningen af Småøernes Færgeselskaber, Forsvarsministeriet, Fredericia Maskinmesterskole, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Green-Jakobsen A/S, Helsingør Brand- og Dykkerskole, Hjejlen ApS, HORESTA, Kommunernes Landsforening, Konkurrencestyrelsen, Korsør Brand- og Redningsskole, Kulturministeriet, Københavns Maskinmesterskole og Elinstallatørskole, Landsorganisationen i Danmark, Maersk Training Centre, MAHILUM, MarCore Development Group, Marstal Navigationsskole, Martec Frederikshavn, Maskinmestrenes Forening, Metal Søfart, Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, Nordjysk Brand- og Redningsskole, Nyborg Søfartsskole, Patent- og Varemærkestyrelsen, Radiotelegrafistforeningen af 1917, Rederiforeningen af 1895, Rederiforeningen for Mindre Skibe, Rigsrevisionen, SAMAJU Uddannelser ApS, Sammenslutningen af Mindre Erhvervsfartøjer, SAT-Training, Scandlines A/S, Sikkerhedsstyrelsen, SIMAC, Skagen Skipper-skole, Statsministeriet, Statstjenestemændenes Centralorganisation II, Stiftelsen Georg Stages Minde, Svendborg Brandskole, Svendborg Søfartsskole, SVITZER Safety Services, Søfartens Ledere - Dansk Navigatørforening, Sømændenes Forbund, Søværnets Havarikursus, Søværnets

Officersskole, Søværnets Taktikkursus, Undervisningsministeriet, Århus
Brandskole, Århus Maskinmesterskole.

**Følgende organisationer, myndigheder m.v. har haft bemærkninger
til lovforslaget:**

Danmarks Rederiforening
Dansk Industri
Dansk Magisterforening
Datatilsynet
Finansministeriet
Marstal Navigationsskole
Maskinmestrenes Forening
Rigsrevisionen
SIMAC
Stiftelsen ”Georg Stages Minde”
Undervisningsministeriet
Århus Maskinmesterskole.